

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Väg 19 och väg 23, Rävninge – Östanå – Broby, faunaåtgärder Hässleholms och Östra Göinge kommuner, Skåne län

Vägplan, 2021-11-30

Projektnummer: 164437

Trafikverket

Postadress: Box 543, 291 25 Kristianstad

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: SAMRÅDSREDOGÖRELSE Väg 19 och väg 23, Rävninge – Östanå – Broby, faunaåtgärder

Författare: Structor Mark Malmö AB

Dokumentdatum: 2021-11-30

Ärendenummer: TRV 2019/137538

Projektnummer: 164437

Version: 1.0

Kontaktperson: Maria Lund, Trafikverket

Omslagsfoto: Ekologigruppen

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Samrådsrets	4
3	Samråd	5
3.1.	Samråd inför länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan	5
3.1.1.	Samråd med berörd länsstyrelse	5
3.1.2.	Samråd med berörd kommun	6
3.1.3.	Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda	7
3.1.4.	Samråd med Region Skåne	11
3.2.	Samråd vid utformning av planförslaget	12
3.2.1.	Samråd med berörd länsstyrelse	12
3.2.2.	Samråd med berörd kommun	13
3.2.3.	Samråd med allmänheten och de enskilda som kan bli särskilt berörda	14
3.2.4.	Samråd med övriga berörda myndigheter och organisationer	19

I denna samrådsredogörelse sammanställs och sammanfattas hur samrådet bedrivits, vilka synpunkter som kommit in från enskilda, myndigheter och organisationer samt var yttrandena, minnesanteckningar och protokoll från samrådet finns i sin helhet. I samrådsredogörelsen visar Trafikverket hur de inkomna synpunkterna beaktats.

Under ärendenumret TRV 2019/137538 finns synpunkter, protokoll, med mera diariefört.

1 Sammanfattning

Samråd har skett med Länsstyrelsen Skåne, Hässleholms och Östra Göinge kommuner, enskilda som kan bli berörda, och kollektivtrafikmyndigheten. Samrådshandlingen har funnits tillgänglig på Trafikverkets hemsida. Med annonseringen publicerades Presentation Samråd planutformning, och plankartor och illustrationskartor för de för projektet aktuella vägsträckorna för väg 19 och väg 23. Den övervägande delen är positiv till projektet. Utöver annonsering har information om samrådet skickats ut med brev till berörda fastighetsägare utmed de aktuella vägavsnitten samt med e-post till jaktorganisationerna.

Under hösten 2021 genomfördes kompletterande samråd med särskilt berörda och med länsstyrelsen.

2 Samrådsrets

Samrådsretsen har varit Länsstyrelsen Skåne, Hässleholms och Östra Göinge kommuner, enskilda som kan bli berörda, kollektivtrafikmyndigheten och berörda ledningsägare. Enskilda som kan antas bli särskilt berörda har avgränsats genom utredningsområdet i samrådsunderlaget.

Samrådsrets är:

- Länsstyrelsen Skåne
- Hässleholms kommun
- Östra Göinge kommun
- Enskilda som kan bli särskilt berörda
- Kollektivtrafikmyndigheten
- Brittedals elnät Ek. förening
- E.ON.
- Svenska Kraftnät
- Skanova
- IP Only
- Tele 2
- Telenor
- SBVT (Skåne Blekinge vattentjänst)
- Hässleholms fibernät

3 Samråd

3.1. Samråd inför länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan

3.1.1. Samråd med berörd länsstyrelse

Samråd med länsstyrelsen har hållits inför beslut om betydande miljöpåverkan. Samråd med länsstyrelsen har skett genom ett digitalt möte 2020-04-22.

Trafikverket informerar om att åtgärderna planeras med viltets behov i fokus samt att det pågår utvecklingsprojekt avseende faunapassage i plan med viltvarningssystem. Hänsyn kommer att tas till vattenskyddsområdet norr om Broby.

På mötet framfördes följande synpunkter:

- Om det blir aktuellt med stängning av anslutningsvägar behöver effekterna av detta beskrivas.
- Efterfrågan om mer kunskap kring faunaåtgärder i omgivningen till det aktuella projektet, exempelvis befintliga faunapassager utmed Stambanan (järnvägen) samt norr och söder om aktuellt projekt. Detta för att kunna bedöma vad aktuellt projekt har för påverkan på helheten.
- Det skogliga biotopskyddsområdet (faunaåtgärd 5a och 5b) hanteras av Skogsvårdsstyrelsen.
- Då det inte medverkar någon från kulturmiljöenheten på samrådsmötet delger länsstyrelsen informationen om kulturmiljö samt frågeställningen kopplad till behovet av arkeologisk utredning till berörd person.
- Bedömningen om att en framtida klimatförändring inte bedöms påverka projektområdet behöver tydliggöras.
- Vikten av tidigare utredningar och hur de har styrt valen ska redovisas mer utförligt vad det gäller torrtrummor och placering av dessa ur utterns perspektiv.

Trafikverket: Ovanstående punkter beaktas genom att de tas med för vidare utredning i kommande skeden, dock har redan en del arbetats in i samrådsunderlaget.

Gällande kulturmiljön och inventering av fornminnen ska kontakt tas med Länsstyrelsen Skånes kulturmiljöenhet.

Angående bedömningen av framtida klimatförändringar ska beskrivning av detta utföras i vägplanens planbeskrivning.

Förtydligande kring valet av placeringarna av faunapassagerna med hänsyn till uttern ska utföras under nästkommande skede och tas med till samrådsmöte hösten 2020.

Meddelande om samråd gällande samrådsunderlag skickades till Länsstyrelsen Skåne 2020-05-14.

Beslut om att projektet inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan kom 2020-09-21.

Trafikverket: Samråd med Länsstyrelsen har skett genom ett digitalt möte 2020-12-09, där bland annat utterperspektivet togs upp.

Länsstyrelsens synpunkterna har arbetats in/beaktats i plan- och miljöbeskrivningen och ritningar.

Inga anslutningsvägar stängs. Skogs- och jordbruksmarksutfarer stängs i samråd med fastighetsägare.

Vad det gäller kulturmiljö har kontakt tagits med Länsstyrelsen.

Vägplanen innehåller inga specifika krav eller målsättningar för åtgärder för minskad klimatpåverkan eller eventuella specifika klimatmål för projektet.

3.1.2. Samråd med berörd kommun

Samråd med de berörda kommunerna Hässleholm och Östra Göinge har hållits.

Hässleholms kommun

Samrådsmöte med Hässleholms kommun hölls digitalt 2020-03-30.

På mötet diskuterades information om projektet, där passage i plan med viltvarningssystem togs upp. Trafikverket informerade om att det pågår utvecklingsprojekt avseende faunapassage i plan med viltvarningssystem.

Synpunkter från mötet:

- Däggdjuret utter föredrar passager i form av en spång i anslutning till vägbroar jämfört med torrtrummor under vägen.
- Information om att det finns naturvårdsprogram inom kommunen som bör beaktas.
- Hänsyn bör tas till stengärdesgårdar.
- Information om att inga vandringsleder påverkas, men att kommunen återkopplar med information om ridleder.
- Längs infarten till Hästveda kommer det eventuellt att anläggas ett industriområde enligt översiktsplanen. Det finns även en folkracebana längs infarten till Hästveda som eventuellt kan påverka djurens rörelsemönster.

Övriga frågor som diskuterades var strandskydd, som kommunen skulle återkomma med information om samt bygglov som dock inte resulterade i någon direkt följdfråga.

Trafikverket: Ovanstående punkter beaktas genom att de tas med för vidare utredning i kommande skeden. Gällande utbyggnadsplaner enligt översiktsplanen har detta tagits hänsyn till vid val och placering av faunapassage för större däggdjur.

Trafikverket: synpunkterna har beaktats i vägplanen.

Samråd med Länsstyrelsen har skett genom ett digitalt möte 2020-12-09, där bland annat utterperspektivet togs upp. Torrtrummorna som anläggs i projektet är till för utter, men även för andra däggdjur såsom räv.

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens nästa möte hölls 2020-06-24 vilket gjorde att kommunen begärde förlängd yttrandetid så att nämnden skulle hinna hantera ärendet.

Yttrandet från Miljö- och stadsbyggnadsnämndens arbetsutskott:

- Föredrar planskilda faunapassager då risken för viltolyckor minskar och trafiken påverkas mindre. Även risken för att vilt uppehåller sig på vägområdet minskar.
- Gällande strandskydd finns det inga sådana i några vattendrag i skog i närheten av berörd väg.
- Tre områden i Hässleholms kommuns naturvårdsprogram (2005) ligger inom utredningsområdet vilka klassas 2 eller 3 (gradering 1-3, där klass 1 anger område med högst naturvärden).
- Inga ridleder finns utpekade inom utredningsområdet.

Trafikverket: Hänsyn till kommunens frågor tas i kommande skede med samrådshandlingen.

Samrådsremiss skickades till Hässleholms kommun 2020-05-14.

Trafikverket: synpunkterna har beaktats i vägplanen.

Östra Göinge kommun

Ett digitalt samråd hölls med Östra Göinge kommun 2020-03-30.

På mötet diskuterades förutsättningar och möjliga miljöeffekter, däribland att naturreservat och biotopskyddsområden inte påverkas.

Synpunkter från mötet:

- Eventuell vandringsled eller ridväg vid placering för passage 7, samt eventuellt vandringsled vid passage 5 diskuteras. Det finns vandringsleder och ridstigar vid väg 19 och väg 23 men troligtvis inga som korsar projektet, däribland Skåneleden. Kommunen kommer att återkoppla.
- Det finns en gång- och cykelpassage mot Tydingesjön vid rondellen i Broby. Kommunen undersöker även vidare hur rid-/vandringsleden norr om Glimmingekorset går.

Övriga frågor som diskuterades var kommunala planer, strandskydd och bygglov, men dessa gav inte några direkta följdfrågor. Vikten av en dialog med markägarna påpekades dock.

Trafikverket: Synpunkter kommer att beaktas i vidare arbete.

Trafikverket: synpunkterna har beaktats i vägplanen.

Samrådsremiss skickades till Östra Göinge kommun 2020-05-14.

Östra Göinge inkom inte med några synpunkter utan hänvisade till dem som framkommit på samrådsmötet.

3.1.3. Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda

Samrådsunderlaget har annonserats i Post- och Inrikestidningar 2020-05-15. Annonseringen har även skett 2020-05-16, då i de lokala tidningarna Kristianstadsbladet och Norra Skåne samt på Trafikverkets hemsida för inkommande av synpunkter från berörda.

Utöver annonsering har information om samrådet skickats ut med brev till berörda fastighetsägare utmed de aktuella vägvägnitten. Brevutskicket till fastighetsägarna gjordes 2020-05-14. Även jaktorganisationerna har delgetts information om samrådet, via e-post.

Samrådstiden har pågått mellan 2020-05-19 och 2020-06-14.

Enskilda som kan bli särskilt berörda har inkommit med följande synpunkter på projektets faunaåtgärder:

- *Fastighetsintrång*

Beaktande av minsta möjliga intrång på fastigheten önskas.

Hur påverkas fastigheten/fastighetsgränsen av faunaåtgärderna för specifika fastigheter?

Trafikverket: Minsta möjliga intrång på fastigheten kommer att eftersträvas i kommande skeden.

Trafikverket: synpunkterna har beaktats i vägplanen.

- *Placering och utformning av faunastängsel*

Beaktande av utfarter, sop- och posthantering, risk för att djuren samlas i trädgården, timmerupplag utmed vägen och eventuella begränsningar av utfart för helt ekipage (lastbil med släp) önskas vid utformning av faunastängsel.

Trafikverket: Synpunkter kommer att beaktas i vidare arbete.

Trafikverket: synpunkterna har beaktats i vägplanen.

- *Utfarter – Trafikerade enskilda vägar*

Önskan om färst eller annan åtgärd som inte kräver någon insats från föraren vid relativt trafikerade enskilda anslutande vägar.

Trafikverket: Önskemålen tas med till nästa skede för vidare utredning om anslutningarna till de enskilda vägnarnas utformning.

Trafikverket: synpunkterna har beaktats i vägplanen.

- *Utfarter - Uppdelad fastighet eller flera fastigheter på båda sidor om vägen*

Önskan om att bibehålla möjligheten till att korsa vägen över färst eller liknande. I enskilda fall finns servitut.

Trafikverket: Beaktande av önskan görs vid vidare utredningar i kommande skeden.

Trafikverket: synpunkterna har beaktats i vägplanen.

- *Utfarter – Skogsbruk*

Då hela ekipage, ex. lastbil med släp eller stora skogsmaskiner, ska in på en fastighet eller ska korsa en väg föreslås färst. Grind är ett annat alternativ, ur trafiksäkerhetsperspektiv

ska denna då placeras längre in på fastigheten för att hela ekipaget ska få plats. I vissa fall föreslås omdragning av skogsväg.

Trafikverket: Önskemålen tas med till nästa skede för vidare utredning om anslutningarna till de enskilda vägarnas utformning.

Trafikverket: synpunkterna har beaktats i vägplanen.

- *Faunapassage 1 – Torrtrumma för mindre däggdjur*

Innebär en mindre trumma att vildsvinen inte kan passera rakt över till jordbruksmarken?

Trafikverket: Torrtrumman dimensioneras utefter mindre däggdjur, och därmed ska den inte vara inbjudande för medelstora däggdjur, såsom vildsvin.

- *Faunapassage 10a – 10b – Större torrtrumma för medelstora däggdjur*

Förskjutning av passagen som är till för framförallt vildsvin. Passagen föreslås längre söderut längs med väg 19 där det naturliga viltstråket anses ligga. Det framgår av flera fastighetsägare i närheten av den preliminära lokaliseringen att vildsvinen påverkar den direkt anslutande jordbruksmarken negativt. Följderna av en uppbökad mark blir ekonomiska förluster.

Trafikverket: Förslaget om en annan placering av trumman för medelstora däggdjur tas med som ett nytt alternativ 10c för vidare utredning om möjligheten till huruvida den skulle passa in i landskapet. Möjligheterna till att hitta ytterligare en ny placering för passagen i närheten ska utredas vidare i nästa skede.

Trafikverket: synpunkterna har beaktats i vägplanen genom en utredning där passagenumrering 10b bedömdes ge de bästa förutsättningarna för nyttjande av en torrtrumma för medelstora däggdjur. För 10a saknas de topografiska förutsättningarna samt är passageläget närmre jordbruksmark än passage 10b. Passage 10c saknar de topografiska förutsättningarna.

- *Jaktorganisationer*

Göinge jaktvårdskrets, Hässleholms jaktvårdskrets, Glimåkra älgskötselområde, Snapphanebygdens älgskötselområde och Nationella viltolycksrådets ansvariga polis för området önskar gärna ett möte med projektledningen angående lösningar på projektets faunastängsel vid viltuthopp, in-/utfarter etc. före det aviserade samrådsmöte som ska råda under hösten 2020.

Trafikverket: Vi har tagit emot önskemålet.

Trafikverket: På grund av Covid-19 kunde inga storgruppsmöten hållas. Samråd med jaktorganisationerna anordnades i skriftlig form.

- *Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) Skåne*

Motsätter sig inte att det anläggs faunaåtgärder för att minska viltolyckor. Däremot har Skåne problem med den ohämmade ökningen av klövvilt, framförallt vildsvin samt dov- och kronhjort. Att exempelvis styra vildsvin till ett område, via faunapassage, kan få stora konsekvenser för jordbrukare som berörs. Det finns idag ett Nationellt skogsprogram och både en Nationell och Regional livsmedelsstrategi för att öka den svenska och skånska skogs- och livsmedelsproduktionen, vilket Trafikverket bör ta hänsyn till när man anlägger faunapassager. De skador som uppkommer för skogs- och jordbruket, när faunaåtgärder anläggs, måste kompenseras fullt ut. Anläggandet av faunaåtgärder måste ske i samråd med berörda markägare samt kringliggande markägare.

LRF Skåne anser därför att det bör anordnas möten med berörda markägare och LRF Skåne för att diskutera hur faunaåtgärderna kan anläggas med minimal påverkan för jord- och skogsbruket. Framförallt gäller det områdena 10a och 10b, men gäller även andra områden inom vägplanen.

Trafikverket: Samrådsmöte med berörda fastighetsägare planeras hösten 2020, LRF är välkomna att delta på detta möte.

Trafikverket: På grund av Covid-19 kunde inga storgruppsmöten hållas. Samråd med LRF anordnades i skriftlig form. Samråd med berörda fastighetsägare anordnades genom erbjudande om telefonmöten och på fastigheten för dem som önskade.

- *Hästveda intresseförening*

Planen välkomnas för uppsättning av faunastängsel med tanke på det höga viltolyckstalet som råder utmed vägsträckan.

Beaktande av fortsatt tillgänglighet till parkering, restaurang samt cykelväg norr om infart Hästveda (väg 1959) önskas. Vidare önskas även oförändrade förutsättningar för de kommunala översiktsplanerna som råder för området.

Trafikverket: Önskemålen tas med till nästa skede för vidare utredning.

Trafikverket: synpunkterna har beaktats i vägplanen genom stängselsättning utanför/runt om Hästvedagrillen.

De planerade faunaåtgärderna innefattar stängsel vilket inte påverkar kommunens framtidsplaner.

3.1.4. Samråd med Region Skåne

I samband med annonseringen av Samrådsunderlaget 2020-05-16 har Region Skåne och kollektivtrafikförvaltningen Skånetrafiken informerats om underlagets förekomst.

Samrådsremiss skickades till Skånetrafiken 2020-05-14.

- *Region Skåne*

Med tanke på att vägavsnitten är utpekade av Region Skåne och Trafikverket som viktiga förbindelser mellan Skåne och Kronoberg, vägavsnittens stora andel tung trafik i förhållande till den totala trafikmängden och att Trafikverket har konstaterat att de aktuella vägavsnitten är drabbade av betydligt fler viltolyckor än liknande vägar av samma karaktär saknar Region Skåne ett resonemang om varför Trafikverket föreslår faunapassager i plan för större däggdjur på samtliga tre korsningspunkter. Region Skåne har svårt att se hur vägplanens ändamål kan uppnås med faunapassager i plan för stora däggdjur under rådande omständigheter.

Dock är Region Skåne positiva till att Trafikverket avser sätta upp faunastängsel längs sträckorna som en trafiksäkerhetshöjande åtgärd. För att behålla en genetisk variation i viltpopulationerna är det viktigt att befintliga spridningskorridorer säkerställs så att olika viltpopulationer kan ha kontakt oberoende av barriärer i landskapet. Region Skåne efterfrågar ett resonemang i samrådshandlingarna för hur/på vilket sätt identifierade viltstråk och föreslagna faunaåtgärder kan kopplas till den regionala blå-gröna infrastrukturen.

Trafikverket: Den saknade beskrivningen om viltstråkens och de föreslagna faunaåtgärderna koppling mot den regionala blå-gröna infrastrukturen kommer att beskrivas i planbeskrivningen.

Trafikverket: Under våren 2021 utredde Trafikverket möjligheten att ta bort passagen i plan och ersätta den med en planskild passage under väg 19 för större däggdjur, en så kallad faunaport. Utredningen har tillsammans med samråd med berörda fastighetsägare resulterat i att passagen i plan har ersatts med en faunaport.

- *Skånetrafiken*

Påpekar att åtgärderna inte påverkar busstrafikens framkomlighet nämnvärt, men påpekar att faunapassagerna bör vara planskilda ur ett trafiksäkerhetsperspektiv. Likaså påtalar Skånetrafiken att om arbetet sker vid deras hållplats (Rävninge by) vore det lämpligt att bussfickan byggs om utifrån gällande VGU med accelerationsfält, då den skyltade hastigheten på sträckan är 100 km/h.

Trafikverket: Detta utreds i nästa skede.

Trafikverket: Skånetrafiken tar tillbaka synpunkten då busslinjen dras in våren 2021.

3.2. Samråd vid utformning av planförslaget

3.2.1. Samråd med berörd länsstyrelse

Samråd, december 2020

Samråd med länsstyrelsen har skett genom ett digitalt möte 2020-12-09.

Trafikverket informerar om projektets ändamål och omfattning samt om åtgärdernas utformning och lokalisering. Även projektets bedömda effekter och konsekvenser redogörs.

Vidare informerar Trafikverket om projektets påverkan på kända kulturmiljöer och fornminnen. Projektet berör tre utpekade kulturmiljöer. Rävninge kulturmiljö, Helge å kulturmiljö och Broby kulturmiljö. Projektet berör ett antal kända lämningar, i stort fossil åkermark med inslag av andra fornminnen. Broar, passage i plan och torrtrummor är placerade så att inga kända kulturmiljöer eller kända fornminnen berörs.

Trafikverket redogör tidplanen. I september kom beslut från länsstyrelsen om att projektet inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Projektet är i skede samrådshandling och samrådsperiod för planutformning kommer att vara under december 2020 – januari 2021.

På mötet framfördes följande synpunkter:

- Samrådshandlingen ska skickas för länsstyrelsens yttrande
- Masshantering (överskott/underskott) ska beskrivas i plan- och miljöbeskrivningen.
- Vilka djur avser nyttja torrtrummorna? Kan torrtrummor med större diameter innebära att de utnyttjas av vildsvin?
- Kommer grindarna att vara låsta?
- Informerar om att begäran om samråd enligt 2 kap 10 § KML ska
- skickas in till länsstyrelsen. Faunastängslet kan innebära att tillstånd enligt KML krävs.

Trafikverket: informerar att torrtrummorna som anläggs i projektet är till för uter, men även för andra däggdjur såsom räv. I nuläget finns det inte kunskap kring storleken på trummor kopplat till nyttjandet av vildsvin.

Möjligheten till att hålla grindar låsta ska finnas då de är avsedda för en fastighetsägare. Där grindar upprättas för friluftsliv och rekreation ska de inte att vara låsta. Persongrindar ska vara självstängande.

Om länsstyrelsen bedömer att det finns behov av en arkeologisk utredning önskar projektet att denna process påbörjas så fort som möjligt för att undvika att projektet försenas.

Samråd, artskyddsfrågor, november 2021

Samråd med länsstyrelsen har skett genom digitalt möte 2021-11-24.

Trafikverket informerade om projektets tidplan, ändamål och omfattning. Vidare informerades om skyddsvärda arter som noterats inom utredningsområdet samt hur projektet påverkar dessa arter och förslag på skyddsåtgärder.

3.2.2. Samråd med berörd kommun

Samråd med de berörda kommunerna Hässleholm och Östra Göinge har hållits.

Hässleholms kommun

Samrådsmöte med Hässleholms kommun hölls digitalt 2020-11-24.

Trafikverket informerar om projektets ändamål och omfattning samt om åtgärdernas utformning och lokalisering. Även projektets bedömda effekter och konsekvenser redogörs.

Vidare informerar Trafikverket om tidplanen. I september kom beslut från länsstyrelsen om att projektet inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Projektet är i skede samrådshandling och samrådsperiod för planutformning kommer att vara under december 2020 – januari 2021.

Kommunen informerade om att Hästveda järnvägsstation är utpekad som viktig och att tillgängligheten ska vara god för bilister och cyklister. Något att beakta vid omledning av trafik i samband med byggnation, exempelvis bör det utredas om det är möjligt att leda om genomgående tung trafik tidigt så att tunga transporter inte leds via väg 2111.

På mötet framfördes följande synpunkter:

- Kan träd kan stå i anslutning till faunastängslet?
- Persongrindar placeras vid färister där det finns särskilda behov, exempelvis för tillgänglighet för gående.
- Använder vildsvin viltuthopp?
- Har det gjorts någon uppföljning av planskild passage utmed väg 21?
- Får de planskilda passagerna användas av människor?
- Hur fungerar passage i plan?

Trafikverket: Omledning kan genomföras av långväga trafik under byggtiden.

Träd kan stå nära stängslet om det fungerar ur underhållsperspektiv.

Viltuthopp används av vildsvin som hamnar på fel sida stängslet.

Det finns kameror på den planskilda passagen på väg 21. Dessa visar att det förekommit passager av älg och dovhjort. Rådjur passerar bron dagligen.

I nuläget finns ingen möjlighet att hindra människor från att gå över bron. Det kommer inte att finnas någon väg anpassade för människor på den planskilda passagen.

Det pågår utvecklingsarbete med att optimera utformningen av passager i plan, så att trafikanter ska varnas för vilt i anslutning till vägen på ett effektivt sätt.

Synpunkter från samrådstid:

- GC-väg utmed väg 23 vid "Hästvedakryset". Gatukontoret uppger att den inte förvaltas av kommunen. För att undvika grind på cykelväg kan faunastängslet placeras utmed skogskanten.
- Positiva till de två större faunapassagerna på väg 23. Påpekar att allmänheten bör informeras tidigt om avstängningen av väg 23 för att undvika att väg 2111 blir överbelastad.

Trafikverket: stängselsättning har gjorts utmed skogskant.

Östra Göinge kommun

Ett digitalt samråd hölls med Östra Göinge kommun 2020-11-24.

Trafikverket informerar om projektets ändamål och omfattning samt om åtgärdernas utformning och lokalisering. Även projektets bedömda effekter och konsekvenser redogörs.

Vidare informerar Trafikverket om tidplanen. I september kom beslut från länsstyrelsen om att projektet inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Projektet är i skede samrådshandling och samrådsperiod för planutformning kommer att vara under december 2020 – januari 2021.

Trafikverket uppger att det finns en detaljplan i Broby som berörs av tillfällig nyttjanderätt, detta behöver utredas och diskuteras vidare.

På mötet framfördes följande synpunkter:

- Önskemål om en persongrind i Broby vid en parkeringsficka som ligger i anslutning till en gångstig som leder till GC-väg.

Synpunkter från samrådstid:

- Positiva till upprustning med faunastängsel.
- Önskar samordna utförandet av faunastängsel samt deras GC-planskildhet över väg 19

Trafikverket: Samråd med kommunen har gjorts för att utreda huruvida markintranget, nytt vägområde, tillfällig nyttjanderätt och inskränkt vägrätt, påverkar deras planlagda områden. Kommunen håller på att aktualisera detaljplanegränser inom berört område. I ett yttrande om huruvida Trafikverkets projekt påverkar kommunens planlagda områden instämmer kommunen i Trafikverkets bedömning att det är en mindre avvikelse som inte strider mot detaljplanens syfte.

Tillgång till parkeringsfickan från bostadsområde genom persongrind.

Projektets ändamål är att minska antalet viltolyckor och öka trafiksäkerheten, vilket innebär att samtliga åtgärder inom projektet ska vara direkt kopplade till faunaåtgärder. Trafikverket bekostar inga övriga åtgärder inom ramen för projektet. Förhoppningen är att byggnation av faunaåtgärderna kan ske under 2023 och 2024. Beroende på när byggnation av en planskild gång- och cykelpassage kommer att ske kan behov av samordning bli aktuellt.

3.2.3. Samråd med allmänheten och de enskilda som kan bli särskilt berörda

Samråd, december 2020 – januari 2021

Samrådshandling har annonserats i Post- och Inrikestidningar 2020-12-02. Annonseringen har även skett 2020-12-02, då i de lokala tidningarna Kristianstadsbladet och Norra Skåne samt på Trafikverkets hemsida för inkommande av synpunkter från berörda. Med annonseringen publicerades Presentation Samråd planutformning, och plankartor och illustrationskartor för de för projektet aktuella vägsträckorna för väg 19 och väg 23.

Utöver annonsering har information om samrådet skickats ut med brev till berörda fastighetsägare utmed de aktuella vägavsnitten. Brevutskicket till fastighetsägarna gjordes 2020-12-01. Även jaktorganisationerna har delgetts information om samrådet, via e-post.

Samrådstiden har pågått mellan 2020-12-04 och 2021-01-10.

På grund av omständigheterna med Covid-19 har samtliga direkt berörda fastighetsägare i första hand erbjudits enskilda telefonsamtal. Efter önskemål har även enskilda möten på orten genomförts.

Enskilda som kan bli särskilt berörda har inkommit med följande synpunkter på projektets faunaåtgärder:

- *Fastighetsintrång*

Hur påverkas fastigheten/fastighetsgränsen av faunaåtgärderna för specifika fastigheter?

Önskar justering av tillfällig nyttjanderätt för att bättre utnyttja dagens redan etablerade skogs-/åkerbruksvägar samt för att undvika nyplanterad skog, elstolpar och stengärdesgårdar.

Trafikverket: Minsta möjliga intrång på fastigheten har utretts och planlagts. Fastigheten/fastigheterna påverkas ej då det avser samfällighetsväg.

- *Markinlösen*

Vem avverkar skogen nära placering av faunastängsel?

Vem tillfaller den avverkade skogen?

Ekonomisk kompensation för markinlösen?

Trafikverket: Markintrång utanför befintligt vägområde (vägbana samt dike alternativt slänt) ersätts. Skog värderas av oberoende värderingsman. Avverkning görs av Trafikverkets entreprenör under byggnationen. Ersättningen regleras i samband med byggnation.

- *Placering och utformning av faunastängsel*

Beaktande av utfarter, sop- och posthantering, risk för att djuren samlas i trädgården, timmerupplag utmed vägen och eventuella begränsningar av utfart för helt ekipage (lastbil med släp) önskas vid utformning av faunastängsel.

Häck tas bort vid placering av faunastängsel. Plank önskas som ersättning.

Önskar faunastängsel runt vändplan, ty parallell skogsväg utmed huvudväg ej är nåbar på grund av snäv sväng från huvudväg.

Önskar faunastängsel närmre huvudväg för att bättre kunna utnyttja den yta som idag redan används.

Trafikverket: stängslet måste placeras så att den effektiva höjden 2,2 meter uppnås för att viltet inte ska kunna hoppa över. Även drift- och underhållsaspekten måste beaktas då de arbetar från vägbanan.

Häck som tas bort utmed väg 23 ersätts med plank för insynsskydd.

Önskemål om justering av stängsel runt vändplan för bättre utnyttjande av mark har beaktats vid utformning.

- *Faunapassage 8 – Passage i plan med viltvarningssystem*

Önskar flytta passagen söderut med tanke på topografi. Dock finns stengärdesgårdar vid ny placering.

Trafikverket: Passage utgår, synpunkt ej aktuell.

- *Faunapassage 9 – Mindre torrtrumma för mindre däggdjur*

Anser att trumman bör göras så stor som möjligt.

Trafikverket: Trumma ersätts med planskild passage under väg, en så kallad faunport.

- *Faunapassage 10 – Större torrtrumma för medelstora däggdjur*

Trumma önskas för avvattningssystem vid passagen då risk för att vildsvinen som passerar bökar upp marken.

Trafikverket: Trumma för avvattningssystem anläggs vid passagen.

- *Placering av färister, grindar och strutar*

Önskar grind, färister eller strut beroende på hur frekvent och till vad infarten ska användas till.

Trafikverket: Önskan har beaktats i utformningen i plan. Det har även tagits hänsyn till tillgänglighet för relevant fordon alternativt personpassage.

Önskar förlänga "strut" vid hästvedakrysset in mot Hästveda, cirka 600 meter, till Gamla Riksvägen då vägen anses viltolycksdrabbad

"Strutarna" som går från grillen och in mot Hästveda för förlängas ner till Gamla riksvägen. Sträckan är idag väldigt olycksdrabbad. Vid avfarten mot Hästveda (Östra Storgatan) har det inkommit förslag på att förlänga faunastängslet 600 meter fram till Gamla Riksvägen.

Trafikverket: Ur viltets perspektiv skulle en sådan åtgärd dock försämra konnektiviteten och möjlighet till rörelser i SV-NV riktning i så pass stor utsträckning att det inte kan rekommenderas.

Häst och ryttare passerar frekvent över väg 23 vid Svartarp/Eskilstorp.

Trafikverket: För att underlätta för häst och ryttare kommer "strutar" och därtill viltuthopp att anläggas för passage över väg 23 vid Svartarp/Eskilstorp.

- *Geundersökningar*

Oro för hur marken påverkas vid geundersökning.

Trafikverket: Kontakt tas med fastighetsägare före geundersökningar genomförs.

- *Övrigt*

Önskar att infarten till väg M 2111 från väg 23 stängs av för att undvika bland annat tung trafik på vägen. Önskar även borttagning av skylten mot "Hästveda" vid avfarten från väg 19 till väg 2111. Bifogat en namninsamling "Stäng väg M 2111 för genomfart". Önskar sänkt hastighet och åtgärd för mängden tung trafik/förbud mot tung trafik på väg 2111. Önskar vidare avstängning av infarten vid väg 23.

Trafikverket: Ärendet ligger utanför projektets gränser.

- *Ledningsägare – Svenska kraftnät*

Inhjägnaden får inte utföras så att Svenska kraftnäts underhåll av kraftledningen försvåras. Viltstängsel invid Svenska kraftnäts ledningar ska sektioneras enligt EBR och uppfylla vissa krav.

Svenska kraftnät avråder från grävningsarbete under deras ledningar då det under varje ledning finns en jordlina på 0,5-1 m djup. Skulle jordlinan skadas måste Svenska kraftnät omedelbart kontaktas.

Särskilda elsäkerhetsåtgärder ska vidtas om utrustning riskerar komma närmare kraftledningens faslinor.

Så länge rekommendationer beaktas och planering sker i samråd med Svenska kraftnät har de inga invändningar mot vägplanen.

Trafikverket: Svenska kraftnäts rekommendationer beaktas och planering sker efter ledningsägarnas föreskrift.

- *Ledningsägare – E.ON*

Mötet har hållits 2020-11-11 där E.ON har framkommit med synpunkter.

Trafikverket bör beställa kabelvisning i fält för att säkerställa kablarnas lägen. För elledning i mark får byggnad, så som arbetsbodas eller annan anläggning inte utan ledningsägarens medgivande uppföras på närmare avstånd än 3 meter från ledningen. Inte heller får utan ledningsägarens medgivande anordna upplag, eller marknivån ändras ovanför ledningen, så att reparation och underhåll försvåras.

Kraftledningarna omfattas av Elsäkerhetsverkets strakströmsföreskrifter vilka bland annat reglerar höjd över mark, avstånd från ledningar till byggnad, brännbart upplag och parkeringsplatser. Det får inte göras avkall på el, person eller driftsäkerhet.

Markhöjden får ej förändras (höjas) under eller invid nämnda luftledningar.

Då viltstängsel ska monteras vill vi erinra om risken för spänningssättning av staket eller stängsel som sätts i närheten av kraftledningar. Instruktion finns. Kontakt tas alltid med E.ON inför uppförande av stängsel i närheten av ledningarna för att få uppgifter om vilka särskilda skyddsåtgärder som eventuellt erfordras. Samt att det sätts upp grindar vid korsningar av ledningar så att E.ON kan komma åt dessa.

Trafikverket: E.ON:s rekommendationer beaktas. Grindar har placerats ut för åtkomst av ledningar.

- *Jaktorganisationer*

Nationella viltolycksrådet (NVR), Göinge jaktvårdskrets (Jägarförbundet Skåne), Glimåkra Älgskötselområde, Snapphanebygdens älgskötselområde, vill lyfta upp vikten av att rätt typ av färist används i detta projekt, den så kallade hopplängden bör inte understiga 3,5 meter utan helst vara 4 meter samtidigt som anslutningen av stängslet monteras så att viltet inte upplever färisten som första alternativ väg för dess vandring, fodersök eller flykt. Vi vill även poängtera att möjligheten till underhåll av färisten skall kunna utföras enkelt så dess avsikt inte försämras med åren.

Det vore mycket olyckligt för projektet om endast ett fåtal av projektets totala antal färister blir som en viltutgång på vägen och sedan bakefter komma på att behöva komplettera med ett antal uthopp för viltet vid varje sådan färiskonstruktion som fallerat och ändå skapa flera icke önskade viltolyckor.

Vidare önskas tydligt budskap och information om passage i plan, passagenumerering 8, i granskningshandling.

Organisationerna ser behov av fler uthopp i projektet samt önskar förlänga faunastängslet till Bastholmsvägen vid cirkulationsplats i Broby.

Hur ansluter projektet till Trafikverkets projekt Bjärlöv-Broby?

Trafikverket: synpunkt om färisternas längd tas med till detaljprojekteringen. Sett till underhålls- och driftskede ska vatten kunna avlägsnas och material kunna tas om hand samt ge goda utrymningsmöjligheter för mindre djur. För att de stora däggdjuren inte ska hoppa snett över färisten och in mot vägbanan ska faunastängslet anslutas till den yttre långsidan av färisten (sett från huvudvägen). Uthopp är placerade i anslutning till öppning i stängsel.

En mer ingående förklaring om utformning och motiv till passage i plan med viltvarningssystem har tagits med i granskningshandling.

Projektet anslutning till Trafikverkets projekt Bjärlöv-Broby beskrivs i plan- och miljöbeskrivningen.

- *Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) Skåne*

LRF motsätter sig inte att det anläggs faunaåtgärder för att minska viltolyckorna på Väg 19 och 23 i Östra Göinge och Hässleholms kommuner. Men det stora problemet är den ohämmade ökningen av klövvilt som idag sker i Skåne, framför allt av vildsvin, samt dov- och kronhjort. Det övergripande problemet när det gäller viltolyckor och skador i jord- och skogsbruket är det totala vilttrycket. Det är inte bara faunaåtgärder som behövs utan framför allt en kraftig minskning av klövviltstammarna. Här hoppas LRF Skåne på att det kan ske ett samarbete med Trafikverket för att motverka ökningen av klövviltstammarna. Skåne är ett av få län som har problem med i stort sett allt klövvilt.

Det finns idag ett Nationellt skogsprogram och både en Nationell och Regional livsmedelsstrategi för att öka den svenska och skånska skogs- och livsmedelsproduktionen, vilket Trafikverket bör ta hänsyn till när man anlägger faunapassager.

De skador som uppkommer för skogs- och jordbruket, när faunaåtgärder anläggs, måste kompenseras fullt ut. Anläggandet av faunaåtgärderna måste ske i samråd med berörda markägare, samt kringliggande markägare. Att styra vilt genom faunapassager kan få konsekvenser för jord- och skogsbruket om koncentrationen av vilt ökar inom vissa områden och kan då påverka viltskador för enskilda markägare. En konsekvensanalys om hur faunapassager påverkar närliggande fastigheter anser vi behövs.

Trafikverket bör utreda möjligheterna att bygga broar för viltpassager i träkonstruktion. Använda trä från våra skogar, både ur miljömässiga och klimatmässiga aspekter, men även ekonomiskt och estetiskt.

Faunapassager t.ex. tunnlar och övergångar, samt viltstängsel för att styra viltet kommer att anläggas utanför gällande vägrätt. Här är det viktigt att lösa den ekonomiska ersättningen, samt visa på hur underhåll och skötsel kommer att lösas.

LRF Skåne anser därför att det bör anordnas möten med berörda markägare och LRF för att diskutera hur faunaåtgärderna kan anläggas med minimal påverkan för jord- och skogsbruket. Berörda markägare bör även ges möjlighet till juridisk ersättning när ersättningsfrågor med skall behandlas på Trafikverket bekostnad.

Trafikverket: Markintrång kommer att ersättas, detta regleras i samband med byggnation.

Samråd med berörda fastighetsägare påbörjades 2019 då informationsmöte anordnades i Hästveda. Under 2020 och början av 2021 har samråd fortsatt med berörda fastighetsägare genom samrådsprocessen i pågående vägplan. Information har skickat ut via brev och diskussioner har hållits via telefon och genom fysiska möten på berörda fastigheter för dem som önskade. Justeringar i planen har, i största möjligaste mån, gjorts efter de synpunkter och önskemål som inkommit.

Kompletterande samråd, september 2021

Under samrådet Under samrådet i december 2020/januari 2021 fick Trafikverket in synpunkter kopplade till åtgärden passage i plan med viltvarningssystem. Under våren 2021 utredde Trafikverket möjligheten att ta bort passagen i plan och ersätta den med en faunaport under väg 19. Kompletterande samråd genomfördes med de fastighetsägare som blev direkt berörda av förändringen.

Information om kompletterande samråd har skickats ut med brev till berörda fastighetsägare. Brevutskicket gjordes 2021-08-27. Samrådstiden pågick mellan 2021-09-06 och 2021-09-19.

På grund av omständigheterna med Covid-19 har samtliga direkt berörda i första hand erbjudits telefonsamtal. Efter önskemål genomfördes ett enskilt möte på orten.

Inga synpunkter inkom.

3.2.4. Samråd med övriga berörda myndigheter och organisationer

I samband med annonseringen av Samrådshandlingen 2020-12-02 har Region Skåne och kollektivtrafikförvaltningen Skånetrafiken informerats om underlagets förekomst.

- *Region Skåne*

Region Skåne vill framföra synpunkter på åtgärden att anlägga en passage i plan på väg 19. Väg 19 är ett viktigt stråk till och från Kronoberg samt en koppling mellan de nordöstra delarna av Skåne till den regionala kärnan Kristianstad. Sträckan utgör en del av regionalt prioriterade stråk för personresor, godstransporter och kollektivtrafik. Likaså har Trafikverket klassificerat väg 19 som funktionellt prioriterat vägnät för godstransporter samt för daglig och långväga personresor med bil.

Under de rådande omständigheterna ifrågasätter Region Skåne att Trafikverket avser att låta större vilt passera väg 19 i plan, i synnerhet inte då väg 19 på den aktuella sträckan är en mötesseparerad 2+1-väg. Region Skåne anser inte att Trafikverket tydligt nog har förklarat varför en passage i plan anses vara ett alternativ att föredra på en så pass viktig regional väg. Region Skåne vill se ett resonemang om varför Trafikverket anser att faunabroar kan etableras på väg 23 men inte på väg 19. Passager i plan med viltvarningssystem kan säkert vara ett alternativ för vägar med en mindre trafikeringsgrad

och lägre standard. Region Skåne har inga synpunkter på placeringen av de passager som finns under vägen för det mindre viltet.

Region Skåne har inget att påpeka gälla åtgärderna på väg 23, då det större viltet inte behöver korsas vägområdet i plan i och med att vägplanen anger att faunabroar kommer etableras på två ställen längs sträckan. Dessutom finns det passager under vägen för det mindre viltet, vilket bör minska olyckorna med småvilt. Region Skåne har inga synpunkter på faunabroarnas utformning.

Trafikverket: Under våren 2021 utredde Trafikverket möjligheten att ta bort passagen i plan och ersätta den med en planskild passage under väg 19 för större däggdjur, en så kallad faunaport. Utredningen har tillsammans med samråd med berörda fastighetsägare resulterat i att passagen i plan har ersatts med en faunaport.

- *Skånetrafiken*

Skånetrafiken påtalar att de inte har några synpunkter på vägplanen.

Trafikverket, Box 543, 291 25 Kristianstad. Besöksadress: Björkhemsvägen 17, Kristianstad
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

www.trafikverket.se